

ODLOČBA NADZORNEGA ORGANA EFTA**št. 197/03/COL****z dne 5. novembra 2003****o devetintrideseti spremembi procesnih in materialnih pravil na področju državne pomoči z uvedbo novega poglavja 34: Referenčne in diskontne stopnje ter obrestne mere za vračilo nezakonite državne pomoči**

NADZORNI ORGAN EFTE JE –

OB UPOŠTEVANJU Sporazuma o Evropskem gospodarskem prostoru ⁽¹⁾ in zlasti členov 61 do 63 ter Protokola 26 k Sporazumu,

OB UPOŠTEVANJU Sporazuma med državami Efte o ustanovitvi Nadzornega organa in Sodišča Evropskih skupnosti ⁽²⁾ in zlasti člena 24, člena 5(2)(b) ter člena 1 in dela I Protokola 3 k Sporazumu ⁽³⁾,

KER v skladu s členom 24 Sporazuma o Nadzornem organu in Sodišču Nadzorni organ Efte uveljavlja določbe Sporazuma EGP v zvezi z državno pomočjo,

KER v skladu s členom 5(2)(b) Sporazuma o Nadzornem organu in Sodišču Nadzorni organ Efte izda obvestila ali smernice o zadevah, ki jih obravnava Sporazum EGP, če to izrecno določata navedeni sporazum ali Sporazum o Nadzornem organu in Sodišču ali če Nadzorni organ Efte meni, da je to potrebno,

OB SKLICEVANJU na Procesna in materialna pravila na področju državne pomoči ⁽⁴⁾, ki jih je 19. januarja 1994 sprejel Nadzorni organ Efte ⁽⁵⁾,

KER je Evropska komisija 8. maja 2003 objavila novo sporočilo o obrestnih merah, ki jih je treba uporabljati pri vračilu nezakonito dodeljene pomoči ⁽⁶⁾,

KER to sporočilo velja tudi za Evropski gospodarski prostor,

KER je treba zagotoviti enotno uporabo pravil o državni pomoči EGP v celotnem Evropskem gospodarskem prostoru,

KER mora v skladu s točko II pod naslovom „SPLOŠNO“ na koncu Priloge XV k Sporazumu EGP Nadzorni organ Efte po posvetovanju s Komisijo sprejeti akte, ki se ujemajo s tistimi, ki jih je sprejela Evropska komisija,

KER nekdanje poglavje 33.2 Smernic o državni pomoči glede referenčnih obrestnih mer prav tako obravnava obrestne mere in bi zato morale postati del istega poglavja kakor določbe o obrestnih merah, ki jih je treba uporabljati pri vračilu nezakonite pomoči,

PO POSVETOVANJU z Evropsko komisijo,

OB PONOVI POTRDI TVI, da se je Nadzorni organ Efte o tem posvetoval z državami Efte na večstranskem srečanju 20. junija 2003 –

⁽¹⁾ V nadaljnjem besedilu Sporazum EGP.

⁽²⁾ V nadaljnjem besedilu Sporazum o Nadzornem organu in Sodišču.

⁽³⁾ Protokol 3 k Sporazumu o Nadzornem organu in Sodišču, ki so ga države Efte spremenile 10. decembra 2001. Spremembe so začele veljati 28. avgusta 2003.

⁽⁴⁾ V nadaljnjem besedilu Smernice o državni pomoči.

⁽⁵⁾ Sprva objavljena v UL L 231, 3.9.1994, in v Dodatku EGP št. 32 istega dne, kakor so bila nazadnje spremenjena z Odločbo Kolegija št. 196/03/COL, z dne 5. novembra 2003, ki še ni objavljena.

⁽⁶⁾ Sporočilo Komisije o obrestnih merah, ki jih je treba uporabiti pri vračilu nezakonito dodeljene pomoči (UL C 110, 8.5.2003, str. 21, Popravek UL C 150, 27.6. 2003, str. 3).

SKLENIL:

1. Smernice o državni pomoči se spremenijo z dodatkom novega poglavja 34 „Referenčne in diskontne stopnje ter obrestne mere za vračilo nezakonite državne pomoči“.
2. Poglavje 33.2 Smernic o državni pomoči bo postalo poglavje 34.1. Poglavje 33.2 bo črtano.
3. Naslov „Druge določbe“ v poglavju 33 bo zamenjal naslov „Pretvorbe med nacionalnimi valutami in eurom“. Vsakršno sklicevanje v tem poglavju na ECU je treba razumeti kot sklicevanje na EUR. Naslov poglavja 33.1 bo črtan.
4. Novo poglavje 34 je v Prilogi k tej odločbi.
5. Države Efte se obvestijo z dopisom, ki vsebuje izvod te odločbe in Prilogo.
6. Evropska komisija se v skladu s točko (d) Protokola 27 k Sporazumu EGP obvesti z izvodom te odločbe, ki vključuje Prilogo.
7. Odločba, vključno s Prilogo, se objavi v oddelku EGP in Dodatku EGP k *Uradnemu listu Evropske unije*.
8. Ta odločba je verodostojna v angleškem jeziku.

V Bruslju, 5. novembra 2003

Za Nadzorni organ Efte

Einar M. BULL
Predsednik

Hannes HAFSTEIN
Član Kolegija

PRILOGA

„34. REFERENČNE IN DISKONTNE STOPNJE TER OBRESTNE MERE ZA VRAČILO NEZAKONITE DRŽAVNE POMOČI**34.1 REFERENČNE OBRESTNE MERE ⁽¹⁾**

- (1) Zaradi spremljanja državne pomoči, kakor to zahteva Sporazum EGP, Nadzorni organ Efte uporablja različne parametre, vključno z referenčnimi in diskontnimi stopnjami.
- (2) Navedene stopnje se uporabljajo za merjenje ekvivalenta nepovratnih sredstev pomoči, ki je izplačana v več obrokih, ter za izračun elementa pomoči, ki izhaja iz shem subvencioniranih obresti za posojila. Uporabljajo se tudi pri izvajanju pravila *de minimis* in za odplačilo nezakonite pomoči.
- (3) Referenčne stopnje naj bi odsevale povprečno raven obrestnih mer, ki se v različnih državah Efte, pogodbenicam Sporazuma EGP, pripisujejo za srednje- in dolgoročna posojila (pet do deset let) z običajnim poroštvom.
- (4) Od 1. aprila 2000 so referenčne stopnje določene:
 - okvirna stopnja je določena kot stopnja donosa državnih obveznic z dospelostjo pet let v ustrezni valuti, povečana za premijo 25 bazičnih točk,
 - referenčna stopnja se upošteva, kakor da je enaka povprečju okvirnih stopenj, zabeleženih v prejšnjem septembru, oktobru in novembru,
 - referenčna stopnja bo določena (od leta 2001 naprej) in bo začela veljati 1. januarja,
 - referenčna stopnja se med letom spet prilagodi, če se za več kakor 15 odstotkov razlikuje od povprečja okvirnih stopenj, zabeleženih v zadnjih treh mesecih, za katere so na voljo podatki.

POUDARITI JE TREBA TUDI:

- Tako določena referenčna stopnja je najnižja stopnja, ki se lahko poveča v okoliščinah, v katerih obstaja posebno tveganje (na primer podjetje v težavah, ali kadar ni zagotovljenega porošstva, ki ga navadno zahtevajo banke).
 - Nadzorni organ Efte si pridržuje pravico, kadar je to potrebno za preučitev določenih primerov, do uporabe bolj kratkoročne izhodiščne obrestne mere (na primer enoletne stopnje Libor) ali bolj dolgoročne izhodiščne obrestne mere (na primer stopnje vrednostnih papirjev z dospelostjo deset let) od stopnje donosa državnih obveznic z dospelostjo pet let.
- (5) Referenčne stopnje bo objavil Nadzorni organ Efte na spletnem naslovu: www.eftasurv.int.

34.2 OBRESTNE MERE, KI SE UPORABLJAJO PRI VRAČILU NEZAKONITO DODELJENIH POMOČI ⁽²⁾

- (1) Člen 14 v delu II Protokola 3 k Sporazumu o nadzoru in sodišču predvideva, da takrat, kadar se sprejmejo zavrnilni sklepi v primerih nezakonite pomoči, Nadzorni organ Efte odloči, da zadevna država Efte sprejme vse potrebne ukrepe, zato da prejemnik vrne pomoč. Pomoč, ki se vrne, vključuje obresti po ustrezni obrestni meri, ki jo določi Nadzorni organ Efte. Obresti se plačajo od datuma, ko je bila nezakonita pomoč na voljo prejemniku, do datuma vračila.

⁽¹⁾ To podpoglavje se delno ujema z obvestilom Komisije o metodi določanja referenčnih in diskontnih stopenj (UL C 273, 9.9.1997, str. 3), nekdanje poglavje 33.2 Smernic o državni pomoči.

⁽²⁾ To poglavje se ujema s Sporočilom Komisije o obrestnih merah, ki jih je treba uporabiti pri vračilu nezakonito dodeljene pomoči (UL C 110, 8.5.2003, str. 21, Popravek UL C 150, 27.6.2003, str. 3).

- (2) Komisija je v pismu, ki ga je 22. februarja 1995 poslala 25 državam članicam EU izrazila mnenje, da so za vzpostavitev prejšnjega stanja komercialne stopnje boljše podlaga za izračun ugodnosti, ki je bila nepravilno dodeljena prejemniku nezakonite pomoči, kakor zakonsko določene stopnje. Komisija je v skladu s tem obvestila države članice EU, da bo v vseh odločbah, ki jih bo sprejela glede vračila nezakonito dodeljene pomoči, kot osnovo za komercialno stopnjo uporabila referenčno stopnjo, uporabljeno pri izračunu neto ekvivalenta nepovratnih sredstev za ukrepe regionalne pomoči. Zato je bila več let običajna praksa Evropske komisije, da v svoje odločbe o vračilu vključi določbo, da je treba obresti izračunati na podlagi referenčne stopnje, uporabljene pri izračunu neto ekvivalenta nepovratnih sredstev regionalne pomoči. Dne 9. septembra 1997 je Evropska komisija oblikovala obvestilo z dodatnimi podrobnimi podatki o referenčnih stopnjah, uporabljenih za izračun odplačil nezakonite pomoči in za druge namene ⁽¹⁾, ki jih je Nadzorni organ Efte delno vključil v Smernice o državni pomoči, glej sedanje poglavje 34.1 ⁽²⁾. Vprašanje je, ali je treba uporabljati to obrestno mero na podlagi navadnega obrestnega računa ali obrestno obrestnega računa ⁽³⁾.
- (3) V skladu s številnimi sodnimi odločbami Skupnosti ⁽⁴⁾ je vračilo logična posledica pri nezakonito dodeljeni pomoči. Cilj vračila je ponovna vzpostavitev prejšnjega položaja. Z odplačilom pomoči prejemnik povrne neupravičeno ugodnost, ki jo je imel glede na svojo konkurenco na trgu, ponovno pa se vzpostavijo konkurenčni pogoji, ki so obstajali pred izplačilom pomoči. V tržni praksi bi običajno bile navadne obresti zaračunane, kadar prejemnik sredstev ne razpolaga z obrestmi pred iztekom določenega obdobja, na primer kadar so obresti izplačane samo na koncu določenega obdobja. Obrestne obresti bi bile običajno izračunane, če bi se vsako leto (ali obdobje) znesek obresti obravnaval, kakor da je bil izplačan prejemniku, in bi bil tako vključen v znesek začetnega kapitala. V tem primeru bi prejemnik dobil obresti od obresti, plačanih za vsako obdobje.
- (4) V praksi se vrsta pomoči, ki je bila dodeljena, in položaj posameznega prejemnika lahko razlikujeta. Če pomoč vključuje prekomerno kompenzacijo, se lahko ugodnost, ki jo je podjetje zaradi nje imelo, prenese na depozit, ki je običajno podlaga za obrestne obresti. Če bi pomoč bila naložbena pomoč za nekatere upravičene stroške, lahko pomoč nadomesti drug vir financiranja, pri katerem bi se običajno tudi zaračunale obrestne obresti po komercialnih stopnjah. Če bi pomoč bila pomoč za poslovanje, bi neposredno vplivala na izkaz poslovnega izida in s tem tudi na bilanco stanja, kar bi vplivalo na razpoložljivost sredstev depozita. Zato se kljub različnim položajem zdi, da je posledica nezakonite pomoči prejemniku zagotoviti sredstva pod podobnimi pogoji, kakor veljajo za srednjeročna brezobrestnega posojila. V skladu s tem se zdi uporaba obrestnih obresti potrebna za zagotovitev popolne nevtralizacije finančnih ugodnosti, ki izhajajo iz tega položaja.
- (5) Nadzorni odbor Efte želi v skladu s tem obvestiti države članice Efte in zainteresirane stranke, da bo v vseh prihodnjih odločbah o vračilu nezakonito dodeljene pomoči, ki jih bo sprejel, uporabil referenčno stopnjo, uporabljeno pri izračunu neto ekvivalenta regionalne pomoči na podlagi obrestno obrestnega računa. V skladu z običajno tržno prakso bi morale biti obrestne obresti izračunane letno. Podobno Nadzorni organ Efte od držav Efte pričakuje, da bodo uporabljale obrestne obresti pri izvajanju nerešenih odločb o vračilu, razen kadar to ni v skladu s splošnim načelom prava EGP.“

⁽¹⁾ Obvestilo Komisije o metodi določanja referenčnih in diskontnih stopenj, glej opombo 1.

⁽²⁾ Poznejše obvestilo Komisije o tehničnih prilagoditvah metodi določanja referenčnih in diskontnih stopenj (UL C 241, 26.8.1999, str. 9), se je nanašalo na vstop v tretjo fazo ekonomske in monetarne unije dne 1. januarja 1999 in ne na Evropski gospodarski prostor.

⁽³⁾ Za izračun navadnih obrestni se uporablja formula: obresti = (kapital × obrestna mera × število let).

Za izračun obrestnih obrestni, ki se letno izračunajo na podlagi obrestno obrestnega računa, se uporablja formula: obresti = (kapital (1 + obrestna mera)^{število let}) – kapital.

⁽⁴⁾ Glej zlasti zadevo C-24/95 *Land Rheinland-Pfalz proti Alcan* [1997] PSES I-1591 in zadevo T-459/93 *Siemens proti Komisiji* [1995] PSES II-1675.